

Дисципліна з підготовки доктора філософії:

МОВА СУЧАСНОГО НАУКОВОГО ТЕКСТУ

Спеціальність	«Біологія та біохімія» 091
Освітньо-наукова програма	2023 р., 091 «Біологія та біохімія»
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Навчальний рік	2024-2025
Статус дисципліни (обов'язкова/вибіркова)	Вибіркова дисципліна; цикл загальної підготовки
Мова викладання	українська
Загальне навантаження	1,5 кредити ЄКТС
Курс / семестр	I курс / 1 семестр
Укладач (і)	к. філол. н., доц. Коєвська Г. П. kraievs@gmail.ua
Викладач (і), гостьові лектори	к. філол. н., доц. Коєвська Г. П.
Місце проведення, контакти	Кафедра українознавства Адреса: 21028, м.Вінниця, вул. Стуса , 2 Тел. 0972134783 ukraine@vnmu.edu.ua kraievs@gmail.ua

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

АНОТАЦІЯ

Освітньо-науковий рівень вищої освіти передбачає здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення (Закон України «Про вищу освіту», 2014).

Відтак, для вивчення аспірантами винесені питання про сучасний науковий продукт, вимоги щодо його укладання, приділена увага продуктивним та репродуктивним різновидам мовленнєвої діяльності, мовно-стилістичним особливостям наукового тексту та технічним вимогам до написання наукової роботи, аналізу найтиповіших помилок слововживання, особливостям перекладу медичних термінів, українським відповідникам запозичених термінів, типовим лексичним помилкам у наукових текстах тощо, а також композиційно-логічній побудові усної наукової доповіді, повідомлення, виступу та його аналізу, мовленнєвій поведінці доповідача.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ

Метою викладання навчальної дисципліни «Мова сучасного наукового тексту» є аналіз різних видів сучасної наукової продукції, ознайомлення з нормативними документами, що регулюють правила укладання документів; вивчення особливостей функціонування й упорядкування українських медичних термінів на сучасному етапі, з'ясування причин виникнення низки проблем щодо мовного й технічного оформлення наукового тексту, та

окреслення альтернативних шляхів їх вирішення; сприяння виробленню цілісного погляду на мову, доречного використання мовних засобів.

Основними завданнями вивчення дисципліни є формування мовнокомунікативної, мовнотермінологічної, стилістичної компетенцій, вироблення навичок формулювання проблеми, визначення актуальності наукового дослідження, його теоретичного та практичного значення, опанування технологіями роботи з науковим текстом, виявлення лексико-семантичних особливостей сучасної медичної термінології.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Після успішного вивчення дисципліни здобувач зможе:

РН1. Демонструвати безперервний розвиток власного інтелектуального та загальнокультурного рівня, самореалізації.

РН2. Інтерпретувати та аналізувати інформацію з використанням новітніх інформаційних технологій.

ПРН4. Формулювати наукові гіпотези, мету і завдання наукового дослідження.

ПРН5. Розробляти дизайн та план наукового дослідження.

РН11. Презентувати результати наукових досліджень у формі презентації, постерних доповідей, публікацій.

РН12. Розвивати комунікації в професійному середовищі й громадській сфері.

РН14. Оцінювати ефективність освітнього процесу, рекомендувати шляхи його удосконалення.

ПРН17. Дотримуватися академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів.

2. РОЗПОДІЛ ЗА ВИДАМИ ЗАНЯТЬ ТА ГОДИНАМИ НАВЧАННЯ

Вид занять	Години
Лекції	8
Практичні заняття	22
Самостійна роботи	15
Всього	45

3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

4. №	Назви змістових модулів і тем
1.	Лекція. Сучасний науковий продукт, вимоги до його написання
2.	Лекція. Рівень оригінальності наукової праці та способи його досягнення
3.	Презентація наукового дослідження
4.	Лекція. Новий український правопис у контексті наукового тексту на медичну тематику
5.	Лекція. Термін як основа наукового дискурсу
6.	Термін та культура слововживання
7.	Мовні особливості наукового тексту. Терміни як лексична особливість наукового тексту. Типові лексичні й морфологічні помилки в науковому тексті
8.	Репродуктивні різновиди мовленнєвої діяльності. Анотація як писемна форма мовленнєвої діяльності.
9.	Продуктивні різновиди мовленнєвої діяльності. Тези як вид мовленнєвої діяльності. Наукова стаття як вид наукової діяльності. Рецензія та відгук як писемні форми наукової діяльності
10.	Особливості оформлення наукової роботи. Цитування: загальні вимоги. Покликання (посилання) на використані джерела

11.	Особливості оформлення наукової роботи. Бібліографія. Правила оформлення бібліографічних посилань. Особливості оформлення бібліографічного переліку. Основні правила оформлення джерела
12.	Виступ із науковим повідомленням. Мовленнєва поведінка доповідача
13.	<i>Диференційований залік</i>

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи навчання: лекція, пояснення, бесіда, організація дослідження, розповідь, ілюстрація, спостереження, клінічно-дослідні роботи, навчальна дискусія, суперечка, обговорення будь-якого питання навчального матеріалу, пізнавальні ігри шляхом моделювання життєвих ситуацій, що викликають інтерес до навчальних предметів, створення ситуації інтересу в процесі викладання навчального матеріалу, створення ситуації новизни навчального матеріалу, опора на життєвий досвід.

6. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ ДИСЦИПЛІНИ - диференційований залік

ФОРМИ ОЦІНЮВАННЯ

Усний контроль: основне запитання, додаткові, допоміжні; запитання у вигляді проблеми; індивідуальне, фронтальне опитування і комбіноване; письмовий контроль; програмований контроль.

7. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Форма підсумкового контролю успішності навчання (диференційованого заліку): оцінка з дисципліни здобувача складається з суми балів поточного контролю та балів, отриманих за іспит/залікове заняття.

Форма поточного контролю успішності навчання (для диференційованого заліку): сума балів поточного контролю визначається на основі оцінок поточної навчальної діяльності здобувача із всіх тем за традиційною 4-бальною системою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно)

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка «відмінно» виставляється у випадку, коли здобувач знає зміст теми заняття у повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; дає висерпні, точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без

помилки і неточностей; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності, самостійно генерує інноваційні ідеї.

Оцінка «добре» виставляється за умови, коли здобувач знає зміст теми заняття та добре його розуміє, відповідає на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання здобувач відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчувачи складнощі лише у найважливіших випадках.

Оцінка «задовільно» ставиться здобувачу на основі його знань всього змісту теми заняття та при задовільному рівні його розуміння. Здобувач спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою наведених питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчувачи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно.

Оцінка «незадовільно» виставляється у випадках, коли знання і вміння здобувача не відповідають вимогам «задовільної» оцінки.

Оцінювання самостійної роботи.

Оцінювання самостійної роботи здобувачів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному практичному занятті.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання кожної теми (для диференційованого заліку):

Оцінка «відмінно» виставляється у випадку, коли здобувач знає зміст теми заняття у повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпні, точні та ясні відповіді без будь-яких наведених питань; викладає матеріал без помилок і неточностей; вільно вирішує

задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності, самостійно генерує інноваційні ідеї.

Оцінка «добре» виставляється за умови, коли здобувач знає зміст теми заняття та добре його розуміє, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання здобувач відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчуючи складнощі лише у найважчих випадках.

Оцінка «задовільно» ставиться здобувачу на основі його знань всього змісту теми заняття та при задовільному рівні його розуміння. Здобувач спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчуючи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно.

Оцінка «незадовільно» виставляється у випадках, коли знання і вміння здобувача не відповідають вимогам «задовільної» оцінки.

Оцінювання самостійної роботи (для диференційованого заліку).

Оцінювання самостійної роботи здобувачів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному практичному занятті. Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних навчальних занять, контролюється при проведенні іспиту/диференційованого заліку.

Критерії оцінювання під час проведення диференційованого залікового заняття:

Оцінка «відмінно» (80-71) виставляється у випадку, коли здобувач під час співбесіди та виконання отриманого завдання відповів на всі поставлені (екзаменаторами в разі іспиту) запитання з дисципліни у повному обсязі, може проілюструвати відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпні, точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності, самостійно генерує інноваційні ідеї. В межах діапазону балів оцінювання відбувається з урахуванням окремих несуттєвих неточностей.

Оцінка «добре» (70-61) виставляється за умови, коли здобувач під час співбесіди та виконання отриманого завдання добре відповідає і добре розуміє всі поставлені (екзаменаторами) запитання з дисципліни, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання здобувач відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчуючи складнощі лише у найважчих випадках. В межах діапазону балів оцінювання відбувається з урахуванням окремих допущених помилок.

Оцінка «задовільно» (60-50) ставиться здобувачу на основі його знань всього змісту поставлених (екзаменаторами) під час співбесіди питань, виконав отримане завдання і продемонстрував задовільний рівень розуміння та вмінь. Здобувач спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчуючи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно. В межах діапазону балів оцінювання відбувається з урахуванням кількості допущених помилок.

Оцінка «незадовільно» виставляється у випадках, коли знання і вміння здобувача не відповідають вимогам «задовільної» оцінки.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (для екзамену / диференційованого заліку)
--	-------------	--

180-200	A	відмінно
170-179,9	B	добре
160-169,9	C	
141-159,9	D	задовільно
122-140,99	E	
	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Навчальний контент (конспект або розширений план лекцій), плани практичних (семінарських) занять, самостійної роботи, питання, методичні вказівки, завдання або кейси для поточного та підсумкового контролю знань і вмінь здобувачів)

10. ПОЛІТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Виконання навчальних завдань і робота за дисципліною має відповідати вимогам «Кодексу академічної доброчесності та корпоративної етики ВНМУ ім. М.І. Пирогова» (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/kodex_akad_dobro.PDF).

Відпрацювання пропущених аудиторних занять, повторне проходження контрольних заходів, а також процедури оскарження результатів проведення контрольних заходів здійснюються згідно «Положення про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова» (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/pologPhD_org.pdf)

11. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Навчально-методичне забезпечення дисципліни оприлюднено на сайті кафедри. Маршрут отримання матеріалів <https://www.vnmu.edu.ua/кафедра-українознавства/аспіранту>

ЛІТЕРАТУРА

Основна (Базова)

1. Бронікова С. Практики комунікативної культури в медичному закладі: посібник. Пацієнт-центрований підхід, 2020. 72 с.
2. Горошкіна О., Груба Т. Українська наукова мова: теорія і практика: навчально-методичний посібник. Суми : Університетська книга, 2023. 108 с.
3. Краєвська Г. П. Мова сучасного наукового тексту: Методичні рекомендації для організації самостійної роботи аспірантів денної, вечірньої та заочної форм навчання галузі знань 22 «Охорона здоров'я» / Г. П. Краєвська, Я. С. Білик. Вінниця: Друкарня ВНМУ ім. М.І. Пирогова. 2021. 60 с.
4. Краєвська Г. П. Мова сучасного наукового тексту: Методичні рекомендації для проведення практичних занять з аспірантами денної, вечірньої та заочної форм навчання галузі знань 22 «Охорона здоров'я». / Г. П. Краєвська, Я. С. Білик. Вінниця: Друкарня ВНМУ ім. М.І. Пирогова. 2021. 33 с
5. Краєвська Г., Білик Я. Культура наукового мовлення : Термінологічний аспект : Практикум. Вінниця. 2017. 130 с.
6. Основи документування / Білик Я. С., Врублевська Т. В., Гулевич А. М. та інші.- Вінниця, 2024., 62 с.

7. Український правопис. Київ : Наукова думка. 2019. 392 с.

Додаткова

1. Луценко О.І. Українська наукова мова : навч. посібник. Київ : ФОП Гуляєва В.М., 2021. 128 с.
2. Семенов О. М. Академічна культура дослідника: європейський та національний контексти: навч. посібн. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. 216 с.
3. Українська мова за професійним спрямуванням : навчальний посібник. Мелітополь : ФОП Однорог Т.В., 2018. 151 с. URL: <http://eprints.mdpu.org.ua/id/eprint/3377/1/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf> (дата звернення: 10.08.2020)

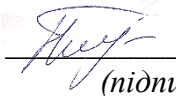
Інформаційні ресурси

1. Закон України «Про вищу освіту». URL : zakon.rada.gov.ua/go/1556-18 (дата звернення: 10.08.2020)
2. Закон України «Про авторське право та суміжні права». URL : zakon.rada.gov.ua/go/1556-18 (дата звернення 01.09.2020).
3. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання ДСТУ 8302:2015. URL: http://library.nlu.edu.ua/Biblioteka/sait/DSTU_8302-2015.pdf (дата звернення 05.09.2020).
4. Методика підготовки доповіді на конференції. URL.: https://pidru4niki.com/70367/buhgalterskiy_oblik_ta_audit/metodika_pidgotovki_dopovid_i_konferentsiyi (дата звернення 05.09.2020).
5. Методичні рекомендації до структури, оформлення, критеріїв оцінювання наукової доповіді (реферату) з обраної наукової спеціальності URL.: http://www.polit.univ.kiev.ua/dictionary_full.php?lang=ua&id=62 (дата звернення 05.09.2020).
6. Міжнародні правила цитування та посилання в наукових роботах [Електронний ресурс] : методичні рекомендації / автори-укладачі: О. Боженко, Ю. Корян, М. Федорець ; редколегія: В. С. Пашкова, О. В. Воскобойнікова-Гузєва, Я. Є. Сошинська, О. М. Бруй ; Науково-технічна бібліотека ім. Г. І. Денисенка Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» ; Українська бібліотечна асоціація. Київ : УБА, 2016. 117 с. Режим доступу:https://ula.org.ua/images/uba_document/programs/academ_integrity/Academ_4_12_red1.pdf (дата звернення: 01.09.2020).
7. Нелюбов В. О., Баньої В. Ф., Куруца О. С., Кляп М. М. Тексти в презентаціях: електронний навчальний посібник / 320 Мбайт. Ужгород: ДВНЗ "УжНУ", 2018. 77 слайдів. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM): кольор.; 12 см. Систем. вимоги: Windows 7, 8, 10. MS PowerPoint 2016, 2019, 365. URL : <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/29149> (дата звернення: 15.08.2020)
8. Нелюбов В. О., Дубів О. В., Куруца О. С. Лекція-презентація: електронний навчальний посібник / 110 Мбайт – Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2016. 1 електрон. опт. диск (CD-R): кольор.; 12 см. Систем. вимоги: Windows XP (або більш пізня); MS PowerPoint 2013/2016. <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/29149> (дата звернення: 11.08.2020)
9. Нелюбов В. О., Дубів О.В., Куруца О.С. Електронний підручник: електронний навчальний посібник / 90 Мбайт – Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2016. 1 електрон. опт. диск (CD-R). кольор.; 12 см. Систем. вимоги: Windows XP (або більш пізня); MS PowerPoint 2013/2016. <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/29149> (дата звернення: 10.08.2020)
10. Основні вимоги до написання наукової статті : методичні рекомендації / укладачі: Г. З. Шевчук, Л. І. Гаврилюк, Т. В. Гаврилюк. Луцьк : ВІППО, 2016. 76 с. URL.: <http://vippo.org.ua/files/pedposhyk/naukovistat-1557135224.pdf> (дата звернення: 10.08.2020)

11. Плагіат в Інтернет-ЗМІ України: правове регулювання. URL : <http://www.mediakrytyka.info/onlayn-zhurnalistyka/plahiat-v-internet-zmi-ukrayiny-pravove-rehulyuvannya.html> (дата звернення 01.09.2020).
12. Приклади оформлення бібліографічного опису відповідно до ДСТУ 8302:2015. URL: <http://aphd.ua/prykłady-oformlennia-bibliografichnoho-opysu-vidpovidno-do-dstu-83022015/> (дата звернення 05.09.2020)
13. Приклади оформлення списку використаних джерел відповідно до ДСТУ 8302:2015. URL: <http://library.nlu.edu.ua/Biblioteka/sait/nauka/gost/spisok-DSTU.pdf> (дата звернення 02.09.2020).
14. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2017 р. № 40. *Офіційний вісник України*. 2017. № 20. С. 136–141.
15. Сервіс для складання бібліографічних посилань – Citebook – <https://citebook.net> (дата звернення 02.09.2020).
16. Український правопис. Київ., 2019. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/%202019.pdf> (дата звернення 10.08.2020).

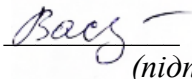
Силабус з дисципліни «Мова сучасного наукового текст» обговорено та затверджено на засіданні кафедри українознавства («30» серпня 2024 року, протокол № 1).

Відповідальний за курс

(підпис)

к. філол. н., доц. Краєвська Г. П.

Завідувач кафедри

(підпис)

к. філол.н., проф. Василенко Г. Л.